

2020. november 10.

© Összeállította: Illés Eszter eszter.illes@gmail.com

**Pogány Ö. Gáborné Balás Edit (Budapest 1918. VIII. 7. – Budapest 1994. II. 20.)
művészettörténész**

Férje: Pogány Ö. Gábor (1943-1961 között)

Fia: Pogány Gábor (1944) művészettörténész

Névváltozatai:

Balás Edit

P. B. E.

P. Balás Edith

P. Balás Edit

Pogány Balás Edith

Pogány Ö. Gáborné

1943 Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészdoktori oklevél

1943 Országgyűlési Könyvtár

1945 – 1950 Fővárosi Népművelési Központ szakelőadó

1950 – 1953 Fővárosi Képtár

1953 Szépművészeti Múzeum, 1957 Magyar Nemzeti Galéria, 1958. IX. 1.-től a Szépművészeti Múzeum Grafikai Gyűjteményének munkatársa, nyugdíjba vonulásáig

I. Monográfiák

1943

**Székelyföldi szárnyasoltárok*. Disszertáció. Budapest: Pázmány Péter tudományegyetem, 1943.

1954

**Id. Markó Károly*. Budapest: 1954. (Magyar mesterek)

Ismerteti:

***Kerényi** Erzsébet *Szabad Művészet* IX. 1955. 9. sz. 447-448. p.

***Rajnai** Miklós: Pogány Ö. Gáborné: *Id. Markó Károly. Művészettörténeti Értesítő* IV. 1955. 1. sz. 163-165. p.

1980

**The influence of Rome's antique monumental sculptures on the great masters of the Renaissance*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1980.

Újranyomás: 1984

Ismertetés:

Kiss Ákos: Edit Pogány-Balás, *The Influence of Rome's antique monumental sculptures on the great masters of the Renaissance*. [könyvismertetés]

Művészettörténeti Értesítő XXIX. 1980. 3-4. sz. 270-271. p.

[**Zentai** Loránd] **Z. L.**: Pogány-Balás Edit, *The influence of Rome's antique monumental sculptures on the great masters of the Renaissance*. (Róma antik monumentális szobrainak hatása a reneszánsz nagy mestereire). Budapest 1980. *Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux-Arts* 58-59. 1982. 125-126. 204-205. p.

1984

**The influence of Rome's antique monumental sculptures on the great masters of the Renaissance*. 2. edition. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1984. 115 p. 104 ill.

Ismerteti:

*Paul, Eberhard *Deutsche Literaturzeitung* 105. 1984. 2-3. sz. 192-193. p.

II. Cikkek folyóirat és tanulmánykötetek

1943

*Altari e sportelli della Transilvania sicula. *Corvina* N.S. 6. 1943. 494-500. p. ill.

1954

Quelques données sur la datation du „Visegrád”, toile de Charles Markó aîné = Adalékok Markó Károly „Visegrád” című képének keletkezéséhez. *Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux-Arts* 5. 1954. 54-58. 117-119. p. 3 ill.

*A IV. Magyar Képzőművészeti Kiállításról. *Szabad Művészet* 1954. 18-34. p.

1957

*Markó Károly. *Művészettörténeti Tanulmányok* 1957

Ismerteti:

Dercsényi Dezső: Művészettörténeti tanulmányok. Szerk. Dávid Katalin. Bp. 1957. *Művészettörténeti Értesítő* VI. 1957. 4. sz. 324. p.

1961

Quatre aquarelles de David Cox = David Cox négy vízfestménye. *Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux-Arts* 18. 1961. 85-94. 144-148. p. 8 ill.

1962

P. B. E.: Kubai festők kiállítása. *Művészet* III. 1962. VIII. 8. sz. 36-37. p. 3 ill.

1964

Quatre aquarelles de Giacinto Gigante et Gonsalvo Carelli = Giacinto Gigante és Gonsalvo Carelli négy vízfestményéről. *Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux-Arts* 25. 1964. 99-106. 170-174. p. 4 ill.

P. B. E.: Preszlav Karsovski. *Művészet* V. 1964. V. 5. sz. 24-25. p. 4 ill.

[kiállításismertetés]

1966

Une marine de Charles Hoguet = Charles Hoguet tengerrajza. *Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux-Arts* 28. 1966. 95-99. 160-163. p. 3 ill.

1967

Pinelli vízfestménye a Szépművészeti Múzeumban. *Művészet* VIII. 1967. IV. 4. sz. 13-14. p. 2 ill.

[Bartolomeo Pinelli]

1969

Une aquarelle de Pinelli récemment acquise = Pinelli vízfestménye az új szerzemények között. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 32-33. 1969. 131-138. 210-214. p. 7 ill.

Pulszky Ferenc. Pulszky Károly. *Művészettörténeti Értesítő* XVIII. 1969. 3. sz. 201-206. p. Francia nyelvű kivonattal

*Sur la date du carton de la bataille de Cascina de Michel-Ange. In: *Actes du 22e Congrès International d'Histoire de l'Art*. Budapest, 1969. 2: 747-751. p. 3: 569-574. p. képek

1970

Remarques sur la question des antécédents et de la survivance des motifs de quelques gravures de Marcantonio Raimondi = Észrevételek Marcantonio Raimondi néhány metszete motívum-előzményeinek és továbbhatásának kérdéséhez. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 34-35. 1970. 133-148. 224-230. p. 17 ill.

Ismerteti:

**Gazette des Beaux-Arts, Supplements*, Paris 1971. XI. 24. p. Forrás:Bedő,1971.77.p.

*Ferenczy István Pásztorlánykájának családfája. *A Magyar Nemzeti Galéria Évkönyve* 1970. 39-50., 183-187. p.

Ismerteti:

**Gazette des Beaux-Arts, Supplements*, Paris 1971. VII-VIII-IX. 32. p.

Forrás:Bedő,1971.77.p.

1971

*On the problems of an antique archetype of Mantegna's and Dürer's. *Acta Historiae Artium* XVII. 1971. Fasc. 1-2. 78-89. p. ill.

L'influence des gravures de Mantegna sur quelques dessins de Leonard de Vinci = Mantegna-metszetek hatása Leonardo-rajzokra. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 37. 1971. 25-32. 100-104. p. 12 ill.

Emlékkiállítás az Esterházy-gyűjtemény legszebb rajzaiból. *Művészet* XII. 1972. V. 5. sz. 31-33. p. 2 ill.

1972

*Problems of Mantegna's destroyed fresco in Rome, representing the Baptism of Chris. *Acta Historiae Artium* XVIII. 1972. Fasc. 1-2. 107-124. p. ill.

Remarques sur quelques gravures de Mantegna et sur le carton de bataille de Michel-Ange = Észrevételek néhány Mantegna-metszetről és Michelangelo csatakartonjáról. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 38. 1972. 57-67. 127-130. p. 17 ill.

L'influence des gravures de Mantegna sur la composition de Raphael et de Raimondi le „Massacre des Innocents” = Mantegna-metszetek hatása Raffaello és Raimondi „Gyermekegyilkosságok” kompozícióira. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 39. 1972. 25-40. 115-121. p. 20 ill.

1974

Remarques sur les têtes de guerriers de Léonard de Vinci et le portrait colossal en bronze de Constantin = Észrevételek Leonardo harcok fejei és Constantinus kolosszális bronzportréjával kapcsolatban. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 42. 1974. 41-54. 125-133. p. 11 ill.

*Mantegna és M S Mester. *Művészettörténeti Értesítő* XXIII. 1974. 2. sz. 97-108. p. ill.
Angol nyelvű kivonattal

*Vayer Lajos – Kádár Zoltán: Pogány-Balás Edit, *Római szoborművek hatása a reneszánsz nagy mestereire* című kandidátusi értekezésének vitája (opponensi vélemények, és válasz *Művészettörténeti Értesítő* XXIII. 1974. 3. sz. 225-233. p.

1975

*Observations in connection with the antique prototype of the St. George sculpture of Márton and György Kolozsvári. *Acta Historiae Artium* XXI. 1975. Fasc. 3-4. 333-358. p. ill.

Quelques remarques sur l'histoire des motifs à propos de gravures de Raimondi et d'Episcopus: „Léda de Cesi” et les Léda de Léonard = Motívumtörténeti észrevételek Raimondi és Episcopus metszetekkel kapcsolatban: „Cesi-Léda” és Leonardo Lédiái. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 44. 1975. 29-39. 155-159. p. 15 ill.

*Kolozsvári Márton és György Szent György szobrának antik előképeiről. *Művészettörténeti Értesítő* XXIV. 1975. 1. sz. 1-16. p. ill.
Angol nyelvű kivonattal

*Capua kapuja. Küküllei János krónikájának művészettörténeti forrásáról. *Művészettörténeti Értesítő* XXIV. 1975. 1. sz. 17-24. p. ill.

*Michelangelo csatakartonja. Il cartone Michelangiolesco per la Battaglia di Cascina. *Művészettörténeti Értesítő* XXIV. 1975. 3. sz. 157-187. p. ill.
Olasz nyelvű kivonattal

1976

*Mantegna metszetek antik szoborelőképei. *Művészettörténeti Értesítő* XXV. 1976

1977

*Észrevételek a firenzei Psalterium-Corvina három történeti alakja ikonográfiai meghatározásaihoz. *Művészettörténeti Értesítő* 1977. 3-4. sz. 279-283. p.

1978

*Antik előképekkel kapcsolatos alkotómódszerbeli kérdések Rubens-műveknél. *Művészettörténeti Értesítő* XXVI. 1978. 1. sz. 1-22. p. ill.

*Antique sources of draped figures in Leonardo's works. *Acta Historiae Artium* XXIV. 1978. 1-4. 189-194. p. ill.

Remarques sur les sources antiques d'un dessin de Léonard de Vinci = Észrevételek egy Leonardo rajz antik forrásáról. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 51. 1978. 63-70. 199-202. p. 6 ill.

1979

Remarques sur la source antique du David d'Andrea del Castagno à propos de la gravure d'Antonio Lafreri d'après les Dioscures de Monte Cavallo = Észrevételek Antoino Lafreri monte cavallói Dioskurosok metszetével kapcsolatban Andrea del Castagno Dávidjának antik forrásáról. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 52. 1979. 25-34. 123-128. p. 10 ill.

Les changements de signification d'un prototype = Egy előkép jelentésváltozásai. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 53 1979. 97-103. 277-280. p. 7 ill.

Pogány Balás Edit: In memoriam. Fenyő Iván. – **Zentai Loránd**: Fenyő Iván műveinek jegyzéke. *Művészettörténeti Értesítő* XXVIII. 1979. 3. sz. 214-215. p.

1980

Sur le modèle antique d'un dessin de Fortune du Codex Escorialensis = A Codex Escorialensis egy Fortuna rajzának antik előképéről. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 54 1980. 47-53. 117-120. p. 5 ill.

1981

Remarques sur une peinture de Lodovico Dondo: réplique de la Cène de Leonard de Vinci = Megjegyzések Lodovico Dondo Leonardo da Vinci Utolsó vacsorájáról készült másolatához. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 56-57. 1981. 56-57. 65-84. 231-241. p. 21 ill.

Leonardo és iskolája – kiállítás Szófiában. *Művészettörténeti Értesítő* XXX. 1981. 2. sz. 158-159. p.

III. Előadások kéziratai, kiadatlan kéziratok

1972

**Római szoborművek hatása a reneszánsz nagy mestereire*. Kandidátusi disszertáció, kézirat. Budapest, 1972.

IV. Könyvismertetések

1956

***Nyedosivin**, G.: Fordította: **Doroghy** Miklós. A magyarra fordított szovjet művészeti irodalom bibliográfiáját összeállította: **Bacher** Béla. Bp., 1955. (Művészetelméleti tanulmányok) *Szabad Művészet* X. 1956. 3. sz. 153-156. p.

1962

A marxista-leninista esztétika alapjairól. Bp. 1961. *Művészet* III. 1962. VII. 7. sz. 39-41. p.

1963

P.B.E.: **Zolnay** Vilmos: Miért szép a szép? Bp. 1962. *Művészet* IV. 1963. I. 1. sz. 47-48. p.

Ernst **Fischer**: A nélkülözhetetlen művészet. Bp. 1962. *Művészet* IV. 1963. VI. 6. sz. 42-44. p.

1965

Lessing: Laookon. Hamburgi dramaturgia. Sajtó alá rendezte **Vajda** György Mihály. Akadémiai Kiadó, 1963. (Az irodalomelmélet klasszikusai, I.) *Művészet* VI. 1965. I. 1. sz. 44-46. p.

P.B.E.: Szigeti József: Bevezetés a marxista-leninista esztétikába. I. Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1964. *Művészet* VI. 1965. VI. 6. sz. 44-46. p.

1968

Szigeti József: Bevezetés a marxista-leninista esztétikába. II. rész. Bp. 1966. *Művészet* IX. 1968. I. 1. sz. 43-44. p.

V. Kiállítás-rendezések, katalógusok, Szépművészeti Múzeum

1951

Id. Markó Károly emlékkiállítás. Budapest: Fővárosi Képtár; Budapest Nyomda, 1951.

Leporello: [6] p. (Fővárosi Képtár kiállításai, 60.)

Budapest: Fővárosi Képtár, 1951. VI. 16. – IX. 15.

Felelős kiadó: **Végyvári Lajos**

Budapest 46/46.a=00213335

Ismerteti:

Czobor Ágnes: Markó Károly-kiállítás a Fővárosi Képtárban. *Kis Újság* V. 1951. VII. 8. vasárnap 157. sz. 4. p.

[Pulszkyra is hivatkozik]

155/2014.OSzK.x

1952

**Mednyánszky László emlékkiállítása.* Budapest: Fővárosi Képtár, 1952. (Fővárosi Képtár kiállításai, 60.)

Budapest, Fővárosi Képtár, 1952. VII. 19. – VIII. 20.

Ismerteti:

Rajnai Miklós: Mednyánszky emlékkiállítás. *Szabad Művészet* VI. 1952. VII. 7. sz. 326-332. p. 5 ill.

**Iván Szilárd festőművész és Vidéky Brigitta szobrászművész kiállítás.* Rendezte és katalógus. Budapest: Fővárosi Képtár, 1952.

Budapest, Fővárosi Képtár kiállítása a Fényes Adolf Teremben, 1952. V. 10. –29.

1954

Szekszárdi Múzeum Képtárának átrendezése

Rendezte: **Bodnár Éva, Pogány Ö. Gáborné**

Szekszárd, Szekszárdi Múzeum. 1954

Forrás: *Jelentés az 1954. évi terv teljesítéséről.* Kézirat. [1955]. 5. p. SzM Könyvtár/Adattár.x

1956

Szekszárdi Múzeum Képtárának átrendezése

Rendezte: **Rajnai Miklós, Dobai János, Pogány Ö. Gáborné**

Szekszárd, Szekszárdi Múzeum. 1956

Forrás:

Pigler Andor: *Jelentés a Szépművészeti Múzeum 1956 évi tervének teljesítéséről.* 1957. I. 29. Kézirat. 16. p. SzM Könyvtár/Adattár – Irattár.x

1957

**Magyar festészet a XIX. században.* Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 1957.

Katalóguscímzavak: **Bodnár Éva, Pogány Ö. Gáborné.** Budapest: Magyar Nemzeti Galéria, 1957.

1971

Az Esterházy-gyűjtemény legszebb rajzai. Száz éve közkinccs az Esterházy Képtár Emlékkiállítás

Rendezte: **Pogányné Balás** Edith

Budapest, Szépművészeti Múzeum. 1971. II. vége – IV. közepe

Rendezésre forrás: Gerszi,2010.II.18.

Kisplakát. 1 lev, ill.

Felelős kiadó: **Turi Péter**. Offset B.

Emlékkiállítás az Esterházy gyűjtemény legszebb rajzaiból. [kiállítás-ismertető] [Bp.]: NPI rota, [1970]. 1 lev. soksz.

SzM Könyvtár / Adattár 6 db ff csikkópia ME 701114/1-21 PDF

Forrás:

Garas Klára: *Jelentés a Szépművészeti Múzeum 1971. évi munkatervének teljesítéséről.* 1971. XII. 8. Kézirat. 22. p.

SzM Könyvtár/Adattár – Irattár.x

Le Musée des Beaux-Arts en 1970 = A Szépművészeti Múzeum 1970-ben. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 38. 1972. 89. 139. p.

MÉbibl.1970.316.p. nem ír dátumot!; MÉbibl.1971.261.p.

Ismerteti:

A[rtnér] T[ivadar]: Szépművészeti Múzeum. Az Esterházy-gyűjtemény remekei. *Somogyi Néplap*, az MSZMP Somogy megyei Bizottságának lapja XXVI. 1970. XII. 20. vasárnap 298. sz. 8. p. 2 ill. [rövid említés]

225/2011.04.21.OSzK.x

Békés Megyei Népiújság, a Megyei Pártbizottság és a Megyei Tanács lapja XXVI.

1971. I. 1. péntek 1. sz. 7. p. 2 ill.

226/2011.04.21.OSzK.x.x

[Dévényi Iván] D. I.: Kiállítások. Száz éve közkinccs az Esterházy-képtár... *Vigilia* XXXVI. 1971. III. 3. sz. 194. p.

D[évényi] I[ván]: Képzőművészet. Az Esterházy-család képtára... *Vigilia* XXXVI.

1971. V. 5. sz. 343. p.

132/2012.OSzK.x

h. gy.: Az Esterházy-gyűjtemény legszebb rajzai a Szépművészeti Múzeumban.

Magyar Nemzet XXVII. 1971. II. 27. szombat 49. sz. 4. p.

228/2011.04.21.OSzK.x

P. Balás Edith: Emlékkiállítás az Esterházy-gyűjtemény legszebb rajzaiból. *Művészet* XII. 1972. V. 5. sz. 31-33. p. 2 ill.

Perneczky Géza: Az Esterházy-képtár. *Élet és Irodalom* XIV. 1970. XI. 28. 48. sz. 12. p.

R[ideg] G[ábor]: Képzőművészet. Legszebb rajzok – Kamarakiállítás – Képzőművészeti album. *Népszava* XCIX. 1971. II. 28. vasárnap 50. sz. 8. p.

229/2011.04.21.OSzK.x; 864/2012.OSzK.x

Urbach Zsuzsa: A Szépművészeti Múzeum kiállításai 1970-ben. *Múzeumi Közlemények* 1970. 2. sz. 19-23. p.

Urbach Zsuzsa: Száz éve közkinccs az Esterházy Képtár. Jubileumi kiállítás a Szépművészeti Múzeumban. *Művészet* XII. 1971. IX. 9. sz. 8-9. p. 3 ill.

Urbach Zsuzsa: Száz éve közkinccs az Esterházy-képtár. *Idegenforgalom* X. 1971. II. 2. sz. 16-17. p. 4 ill.

Forrás: FSzEKvt.Budapest-BibliográfiaBGy: BQ 050/309; 5935/37=00051434.x

Vadas József: Tankönyv a múzeumban. *Élet és Irodalom* XV. 1971. III. 6. 10. sz. 13. p.

Száz éve közkinccs az Esterházy-képtár jubileumi kiállítás a Szépművészeti Múzeumban. *Békés Megyei Népiújság*, a Megyei Pártbizottság és a Megyei Tanács lapja XXV. 1970. XI. 14. szombat 267. sz. 7. p.

231/2011.04.21.OSzK.x

A Szépművészeti Múzeum rajzgyűjteményének... *Népművelés* XVIII. 1971. IV. 4. sz.
1 ill. a 45. oldalon

VI. Folyóirat, sorozat szerkesztések, fordítás

Lexikon-szócikkek

Művészeti lexikon. 1-4. Főszerkesztő: Zádor Anna. Munkatársa: -- és et al. Budapest, 1965-1968, Akadémiai Kiadó. 679,742,855,789. p.

VII. Róla szóló irodalom

1995

Kádár Z[oltán]: Tabula memorialis. Edit Pogány Balás. *Acta Historiae Artium* XXXVII. 1994-1995. Fasc. 1-4. 351. p. [26 sorban]

[**Tátrai Vilmos**] T. V.: In memoriam Edit Pogány-Balás (1918-1994) = In memoriam **Pogány-Balás Edit** (1918-1994). *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts* 82. 1995. 9-10. 113-114. p.

Traduit par Judit **Chehadé**

1996

Tátrai Vilmos: Pogány-Balás Edit 1918-1994. *Henszlmann-Lapok, a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat közlönye* 1996. 5. sz. 76-77. p.

1999

Végyvári Lajos: *Önarckép tollal. Egy művészettörténész élete.* [Budapest]: Szabad Tér, 1999. 45. p.

21102=143070

2001

Devecseriné Huszár Klára: *Krisztinavárosi madrigál.* Budapest: Mágus Kiadó, 2001. 169. p. (Élet-képek ISSN 1586-8737)

Szerkesztette: Aczél Ferenc

ISBN 963-8278-87-0

[Pogány Ö. Gábor és Balás Edit 1944-45-ben nyújtott segítségéről]

15/2019.ODR. KSH 739729.x

2003

36/2. parcella. 14-4: Balás Edit. In: A Farkasréti temető. III. Írta és összeállította: **Tóth Vilmos, Zsigmond János.** *BudaPesti Negyed. Lap a városról* XI. 2003. tél 4. sz. 501. 610. p.

Kozák Péter: Balás Edit, Pogány [Ödön. Gáborné] in: *Névpont*, 2013

<http://nevpont.hu/view.php?id=603>

Lexikonok, kézikönyvek, adattárak, internetes adatbázisok:

2002

Illés Eszter: Pogány Ö. Gáborné, Balás Edit. In: *Magyar múzeumi arcképcsarnok. Életrajzok a magyar múzeumügy történetéből.* Főszerkesztő: **Bodó Sándor, Viga Gyula;** szerkesztő: **Élesztős László.** Budapest: Pulszky Társaság; Tarsoly Kiadó, 2002. 709-710. p.